

Titulació	Tipus	Curs
Antropologia Social i Cultural	FB	1

Professor/a de contacte

Nom : Jorge Grau Rebollo

Correu electrònic : jordi.grau@uab.cat

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per cursar aquesta assignatura.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

Assignatura de primer curs que desenvolupa la formació que es considera bàsica per cursar els estudis d'Antropologia.

En aquesta assignatura es treballa la introducció a l'Antropologia Social i Cultural a partir de la lectura crítica de textos etnogràfics i materials audiovisuals, així com de l'anàlisi de situacions socials i culturals contemporànies. El curs introdueix conceptes i preguntes fonamentals de la disciplina, situant-los en el context històric i epistemològic de l'antropologia i fomentant una aproximació interpretativa, reflexiva i no etnocèntrica a la diversitat cultural.

En acabar l'assignatura, l'estudiant serà capaç de:

- Reconèixer la variabilitat cultural i analitzar pràctiques, discursos i representacions socials a partir de textos etnogràfics clàssics i contemporanis, fonts audiovisuals i situacions reals del món contemporani, evitant interpretacions etnocèntriques.
- Reconèixer el paper de l'etnografia i del treball de camp en la construcció del coneixement antropològic, incloent-hi les limitacions, tensions i implicacions de la representació cultural.
- Interpretar críticament textos etnogràfics clàssics i contemporanis, així com fonts audiovisuals, identificant-ne les estratègies descriptives, interpretatives i narratives
- Comunicar oralment i per escrit interpretacions fonamentades sobre materials etnogràfics i problemes culturals, articulant conceptes teòrics i evidències empíriques.

Resultats d'aprenentatge

- CM07 (Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la seva gènesi per superar les projeccions etnocèntriques en la comprensió de fenòmens socials i culturals.) Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la seva gènesi per superar les projeccions etnocèntriques en la comprensió de fenòmens socials i culturals.
- CM10 (Fer servir un vocabulari específic adequat en la transmissió d'informació antropològica bàsica.) Fer servir un vocabulari específic adequat en la transmissió d'informació antropològica bàsica.
- KM08 (Reconèixer de manera teòrica i a partir de casos concrets la diversitat social i cultural.)

- Reconèixer de manera teòrica i a partir de casos concrets la diversitat social i cultural.
- SM11 (Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia i de fonts audiovisuals.) Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia i de fonts audiovisuals.
- SM12 (Analitzar exemples etnogràfics de diversitat cultural.) Analitzar exemples etnogràfics de diversitat cultural.

Continguts

Bloc 1. Cultura, alteritat i mirada antropològica

Bloc 2. Producció cultural, representació i etnografia en el món contemporani: textos etnogràfics, documents audiovisuals, cultures digitals i intel·ligència artificial generativa

Bloc 3. Formes de vida, organització social i diversitat cultural: aproximacions etnogràfiques en contextos globals i locals

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tutories	3,5	0,14	
Lectures i visionats	20	0,8	
Estudi personal i preparació de treballs	45	1,8	
Classe magistral i anàlisi de documents etnogràfics textuais, audiovisuals i d'arxiu	40	1,6	
Cerca d'informació (arxius, repositoris, etc.)	20	0,8	

Les sessions a l'aula combinaran:

- Exposicions per part del docent
- Discussió guiada dels materials aportats
- Activitats aplicades i resolució de situacions pràctiques
- Treball en grups reduïts
- Anàlisi de casos

Les lectures obligatòries constituïran el punt de partida per al desenvolupament de diverses activitats formatives, entre les quals s'inclouen:

- Debats orientats a la reflexió crítica i a la contrastació d'arguments
- Activitats d'interpretació i anàlisi dels continguts
- Resolució de situacions pràctiques vinculades als conceptes treballats

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova aplicada individual	40	2	0,08	CM07, CM10, KM08, SM11, SM12
Prova individual d'integració conceptual i lectures	40	2	0,08	CM07, CM10, KM08
Activitats de treball actiu a l'aula en grups reduïts	20	17,5	0,7	CM07, SM11, SM12

AVALUACIÓ CONTINUADA

L'assignatura s'avaluarà a través de tres mòduls:

1. *Prova aplicada individual*: Resolució d'un cas o situació social concreta mitjançant l'aplicació dels conceptes i perspectives treballats a l'assignatura. L'estudiant haurà d'analitzar la situació proposada, identificar problemes rellevants des d'una mirada antropològica i construir una interpretació fonamentada en els materials del curs. (40 %)
2. *Activitats de treball actiu a l'aula en grups reduïts*: Microactivitats, debats, aplicacions i evidències breus desenvolupades durant les sessions presencials (20%). Aquest mòdul no és recuperable.
3. *Prova individual d'integració conceptual i lectures*: Examen escrit orientat a la comprensió i integració dels continguts treballats a l'aula i de les lectures obligatòries del curs. L'estudiant haurà d'articular conceptes, debats teòrics i aportacions de les diferents autores i autors, demostrant capacitat d'anàlisi, relació i síntesi crítica dels materials del programa. (40 %)

Qualificacions i revisió

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Recuperació

No es pot recuperar una prova que no ha estat prèviament avaluada (no es pot anar directament a recuperació). Recordeu que les activitats a l'aula no són recuperables.

Per poder participar en el procés de recuperació, l'estudiant haurà d'haver obtingut una qualificació final mínima de 3,5/10 en l'assignatura i haver estat avaluat /avaluada de 2/3 parts de l'assignatura.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, mal ús de la IA, etc.) no són recuperables.

Condicions per a la qualificació 'No avaluable'

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30 % de les activitats d'avaluació.

Plagi o conducta fraudulenta

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Recordeu que aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, mal ús de la IA, etc.) no són recuperables.

Ús d'eines d' Intel·ligència Artificial (IA)

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació (excloent-ne l'ús dels ehref), traducció de textos i la generació d'imatges o resultats gràfics degudament identificats que resultin pertinents per les activitats avaluatives. L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Alumnat d'intercanvi:

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

AVALUACIÓ ÚNICA:

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única

Bibliografia

Base de dades (arxiu etnogràfic) on-line (per a gaudir de l'accés complet cal connectar a través del Campus de la UAB o mitjançant el procediment per a accedir als recursos electrònics de la UAB explicat [aquí](#)):

- Electronic Human Relation Area Files: <http://ehrafworldcultures.yale.edu/ehrafe/>
- Human Relation Area Files: <http://www.yale.edu/hraf/userguides.html>

Lectures obligatòries:

- BARLEY, Nigel i Uдина, Dolors [traductora]. (2004). *L'Antropòleg innocent : notes des d'una cabana de fang*. Edicions 62.
https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1fbc57r/alma991010823837206709.
- BOHANNAN, Laura (1998 [1996]). Shakespeare en la Selva. A Boivin, Mauricio, Rosato, Ana i Arribas, Victoria (eds.) (1998). *Constructores de otredad. Una introducción a la Antropología Social y Cultural*. Buenos Aires: Eudeba; pp: 75-80. [Original: Bohannan, Laura (1966) "Shakespeare in the bush" *Natural History*, 75: 28-33].
- CHIO, Jenny. (2021). Visual anthropology, a Felix Stein (ed) *The Open Encyclopedia of Anthropology*. The Cambridge Encyclopedia of Anthropology. [Disponible en línia](#).
- GRAEBER, David (2104 [2011]). *En deuda. Una historia alternativa de la economía*. Ariel: Barcelona. [Capítol 1: "De la experiencia de la confusión moral", pp: 7-31].
- GEERTZ, Clifford (1983). Descripción densa: hacia una teoría interpretativa de la cultura, a *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa.
https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/tidafd/alma991005750199706709.
- KROTZ, Esteban. (1994). Alteridad y pregunta antropológica. *Alteridades* 4 (8): 5-11. [Disponible en línia](#).
- MALINOWSKI, Bronislaw (1986 [1922]) Introducción: objeto, método y finalidad de esta investigación, a *Los Argonautas del Pacífico Occidental*, Vol.1. Barcelona: Planeta. pp. 19-42.
- MINER, Horace (1956). Body rituals among the Nacirema. *American Anthropologist*, 8(3): 503-507. [Disponible en línia](#).

Bibliografia general:

Es recomana tenir un manual d'antropologia general a mà pel seguiment del curs. Es pot fer servir, per exemple, qualsevol dels següents:

- ANTA FÉLEZ, José Luis; LAGUNAS ÁRIAS, David. (2002) *Introducción a la Antropología Social*. Pachuca (México): Universidad Autónoma del Estado de Hidalgo. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.

- BEATTIE, John. (1978) *Otras culturas*. México D.F.: F.C.E. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- BOHANNAN, Paul. (1992) *Para raros, nosotros. Introducción a la antropología cultural*. Madrid: Akal. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- EMBER, Carol; EMBER, Melvin. (1997) *Antropología cultural*. Madrid: Prentice Hall. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- FRIGOLÉ, Joan. [et al.] (1995) *Antropología Social*. Barcelona : Proa. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- HARRIS, Marvin. (2004 [1981]) *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- KOTTAK, Conrad. Ph. (2007) *Espejo para la humanidad. Introducción a la antropología cultural*. Madrid: McGraw-Hill. Tercera edición. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- LLOBERA, Josep Ramon. (1999) *Manual d'antropologia social*. Barcelona: Àgora, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.

Quant a diccionaris d'Antropologia, podeu fer servir, entre d'altres, els següents:

- AGUIRRE, Àngel. (Ed). (2018) *Diccionario temático de antropología social*. Madrid: Delta Publicaciones. Troba'l a les Biblioteques de la UAB.
- BONTE, Pierre; IZARD, Michael; ABÉLÈS, Marion [et al] (1996) *Diccionario de Etnología y Antropología*. Madrid: Akal. Troba'l a les biblioteques de la UAB.
- GRESLE, François [et al] (1994) *Dictionnaire des sciences humaines : sociologie, anthropologie*. Paris : Fernand Nathan. Troba'l a les biblioteques de la UAB.
- ORTÍZ GARCÍA, Carmen; SÁNCHEZ GÓMEZ, Luis Ángel (Eds.) (1994) *Diccionario histórico de la Antropología Española*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Departamento de Antropología de España y América. Troba'l a les biblioteques de la UAB.

La filmografia que treballarem a l'assignatura es penjarà al Moodle al començament del curs.

Qualsevol novetat al respecte es comunicarà puntualment a través del Moodle de l'assignatura.

Bibliografia de l'àmbit audiovisual (de consulta general):

- ARDEVOL, Elisenda. (2006). *La búsqueda de una mirada: Antropología visual y cine etnográfico*. Editorial UOC.
- GRAU, JORGE (2002). *Antropología audiovisual*. Bellaterra.
- GRAU, Jorge (2020). *Posverdad y ficción*. Barcelona: Bellaterra.
- HEUSCH, Luc de. (2006). Jean Rouch et la naissance de l'anthropologie visuelle. *L'Homme. Revue française d'anthropologie*, 180, 180.
- LEVINSON, David (Ed.), (1991) *Encyclopedia of world cultures* (1-10). Human Relation Area Files Inc.; G.K. Hall & Co; MacMillan Inc.,.
- MALINOWSKI, Bronislaw. (1989). *Diario de campo en Melanesia*. Ediciones Júcar.
- MALLART, Lluís. (2021). *Sóc fill dels evuzok: La vida d'un antropòleg al Camerun* (Primera edició a Debutxaca). Debutxaca.
- MARGOLIS, Eric i PAUWELS, LUC. (Eds) (2011). *The SAGE handbook of visual research methods*. SAGE.
- PINK, Sarah (2024). *Etnografía visual*. Madrid: Ediciones Morata. Cuarta edición.

Programari

Paquet ofimàtic: Microsoft Office, LibreOffice, Iwork, etc.

Gestor Bibliogràfic: Zotero o similar.

Es recomana l'ús d'algun programa gratuït d'edició de vídeo i àudio (pot ser el mateix Microsoft PowerPoint o equivalent).

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt